

METODSTÖD FÖR SAMVERKAN

Hur kan myndigheter och organisationer stödja varandra
för att möta individer utsatta för hedersrelaterat våld?

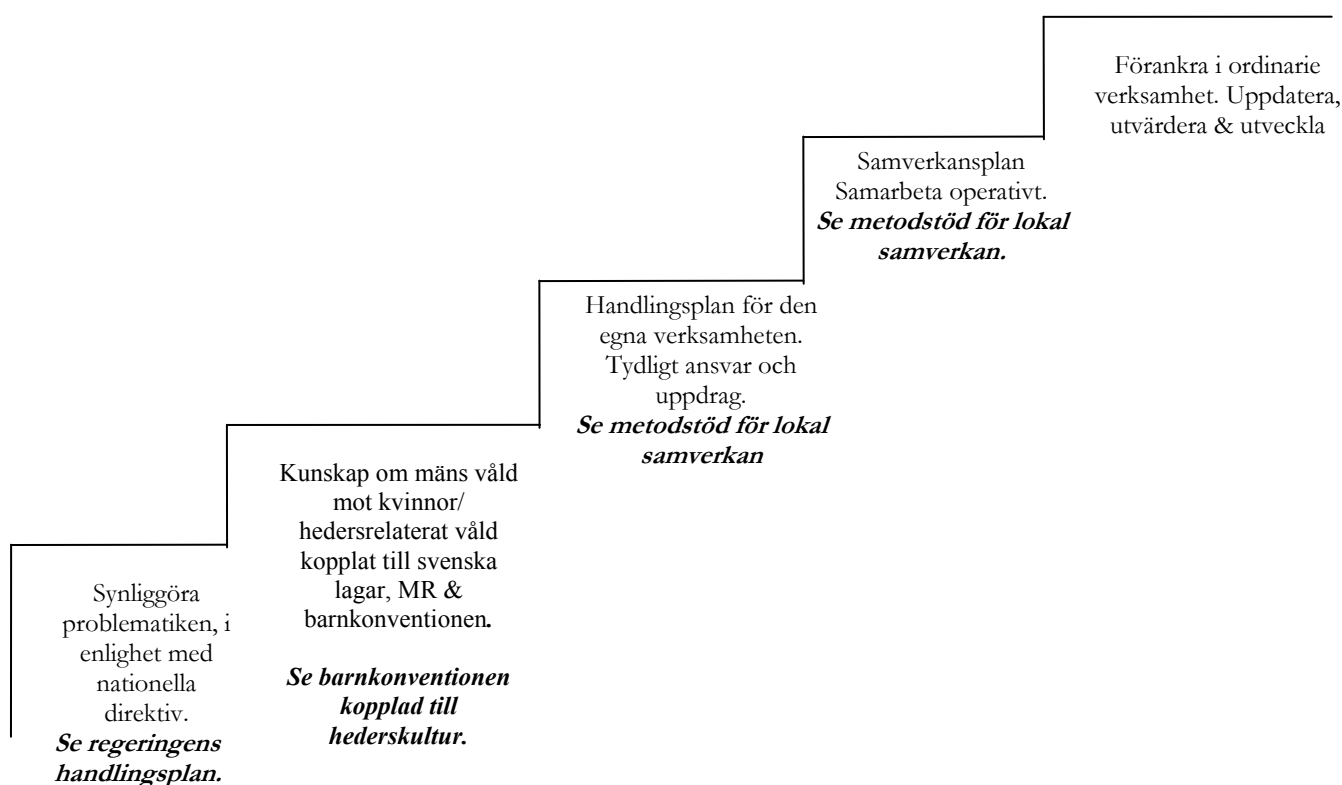
Innehållsförteckning

Inledning och disposition av metodstödet för samverkan	3
Barnkonventionen	5
Metodstöd för samverkan	7
Dilemmafall inom den egna organisationen	19
Dilemmafall – samverkan	29
Samverkansplan för arbetet mot hedersrelaterat förtryck och våld i X kommun	33
Referenslitteratur (handböcker, faktaböcker, rapporter)	39
Filmtips	41
Länktips om hedersrelaterat förtryck och våld	43
Bilaga – Information om skyddade boenden	47

Inledning och disposition av metodstödet för samverkan

Det här är ett informationspaket som ska hjälpa din organisation i det fortsatta arbetet, inom den egna organisationen och i samverkan med andra. Alla organisationer har kommit olika långt i sitt arbete med att möta och hjälpa flickor och pojkar som är utsatta för hedersrelaterat förtryck och våld. Informationspaketet innehåller material som är relevant oavsett hur långt man kommit i denna process, använd det som ni tycker är tillämpligt i er situation.

För att komma vidare med arbetet i den egna organisationen är det viktigt att analysera var i processen er verksamhet befinner sig (se illustration nedan) – och utgå från det i det fortsatta arbetet. Det handlar om att ta tillvara på den kunskap och erfarenhet som finns inom organisationen och skapa en stabil grund att arbeta vidare från.

Målet som vi strävar mot är att anpassa verksamheten utifrån individens rättigheter och behov.

Barnkonventionen

I informationspaketet hittar du utdrag ur konventionen om barns rättigheter. Konventionen utgör grunden för barnens rättigheter, som vi är skyldiga att skydda.

Regeringens handlingsplan

Regeringens ”Handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer” fastslår att arbetet mot hedersförtryck är en prioriterad fråga. Det innebär att alla berörda aktörer aktivt måste arbeta för att kvalitetssäkra sina insatser när det gäller hedersrelaterat förtryck och våld.

Metodstöd för lokal samverkan

Varje organisation måste analysera vilka styrkor och svagheter som finns inom den egna organisationen i dagsläget. En sådan analys är en förutsättning för att kunna skapa en fungerande samverkan med andra organisationer. När organisationen är klar över sin roll, sitt uppdrag och ansvar kan man känna sig trygg med att på ett konstruktivt sätt möta och samverka med andra aktörer.

Samverkan kräver kunskap om övriga aktörers roller och ansvar. Olika yrkesgrupper har sina ansvarsområden och kompetenser, som kompletterar varandra för att på bästa sätt kunna stödja individen. Olikheterna mellan organisationerna är en styrka om man tydliggör och respekterar respektive organisations roll och ansvar. Det som förenar oss är att vi alla har ett ansvar att sätta individens behov i fokus, utifrån våra skilda professioner. Det är viktigt att hitta rutiner för samarbete i de enskilda fallen, vilka ska träffas, när träffas vi, vem gör vad o.s.v.

En förutsättning för samverkansarbete är också att det förankras hos politiker och chefer i kommunen så att de som i praktiken ska arbeta med den lokala samverkan har det mandat och stöd de behöver.

Referenslitteratur

För dig som vill fördjupa dig i hedersproblematiken och mekanismerna bakom, finns en lista över referenslitteratur som rekommenderas för att höja den egna kompetensnivån.

Tips på filmer

Tips på filmer som skildrar hedersproblematiken. Filmerna kan användas som en del i den egna kompetensutveckling eller som underlag för diskussion i samverkansarbetet.

Länkar

Webbadresser där du finner information om frågan och kontaktuppgifter till organisationer som kan vara ett stöd i arbetet mot hedersrelaterat förtryck och våld, även i enskilda fall.

Skyddade boenden

Regeringen har gett Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Skåne och Länsstyrelsen i Stockholms län uppdrag att tillsammans samordna och ge stöd till utvecklingen av skyddat boende runt om landet för personer som utsätts för våld och förtryck i hederns namn. Samtliga skyddade boenden som är listade har fortlöpande kontakt och samarbete med de tre Länsstyrelserna i Stockholm, Skåne och Västra Götaland men tar emot behovande från hela landet.

Barnkonventionen (utdrag)

- Artikel 2** Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- Artikel 3** Barnets bästa ska alltid komma i första rummet.
- Artikel 6** Varje barn har rätt att överleva och utvecklas.
- Artikel 9** Barnet ska inte hållas åtskilt från sina föräldrar mot sin vilja, utom när det är barnets bästa. Barn som inte bor med båda föräldrar ska ha rätt att träffa båda regelbundet.
- Artiklar 12-15** Barnet har rätt till att uttrycka sin mening i alla frågor som berör det. När domstolar och myndigheter behandlar fall som rör barnet ska barnet höras och barnets intresse ska komma i första rummet. Barnets rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet ska respekteras.
- Artikel 18** Båda föräldrarna har det primära ansvaret för barnets uppfostran och utveckling. Barnets bästa ska för dem komma i första rummet.
- Artikel 19** Barnet har rätt att skyddas mot psykiskt och fysiskt våld och mot vanvård eller utnyttjande av förälder eller annan vårdnadshavare.
- Artiklar 20-21** Barnet, som berövats sin familjemiljö, ska ha rätt till omvårdnad. Vid adoption ska staterna säkerställa barnets bästa i enlighet med gällande lagar.
- Artikel 24.3** Konventionsstaterna ska vidta effektiva och lämpliga åtgärder för att avskaffa traditionella sedvänjor som är skadliga för barns hälsa.
- Artiklar 28-29** Barnet har rätt till gratis grundskoleutbildning. Undervisningen bör förbereda barnet för livet, utveckla respekt för mänskliga rättigheter och fostra i en anda av förståelse, fred, tolerans och vänskap mellan folken.
- Artikel 31** Barnet har rätt till lek, vila och fritid.
- Artikel 32** Barnet har rätt att skyddas mot ekonomiskt utnyttjande samt hårt arbete som skadar eller hindrar barnets skolgång och äventyrar barnets hälsa.
- Artikel 34** Barnet har rätt att skyddas mot alla former av sexuella övergrepp och mot att utnyttjas i prostitution och pornografi.
- Artikel 39** Barnet som blivit offer för vanvård, utnyttjande, försummelse, tortyr, väpnade konflikter eller annan omänsklig behandling har rätt till rehabilitering och social återpassning.

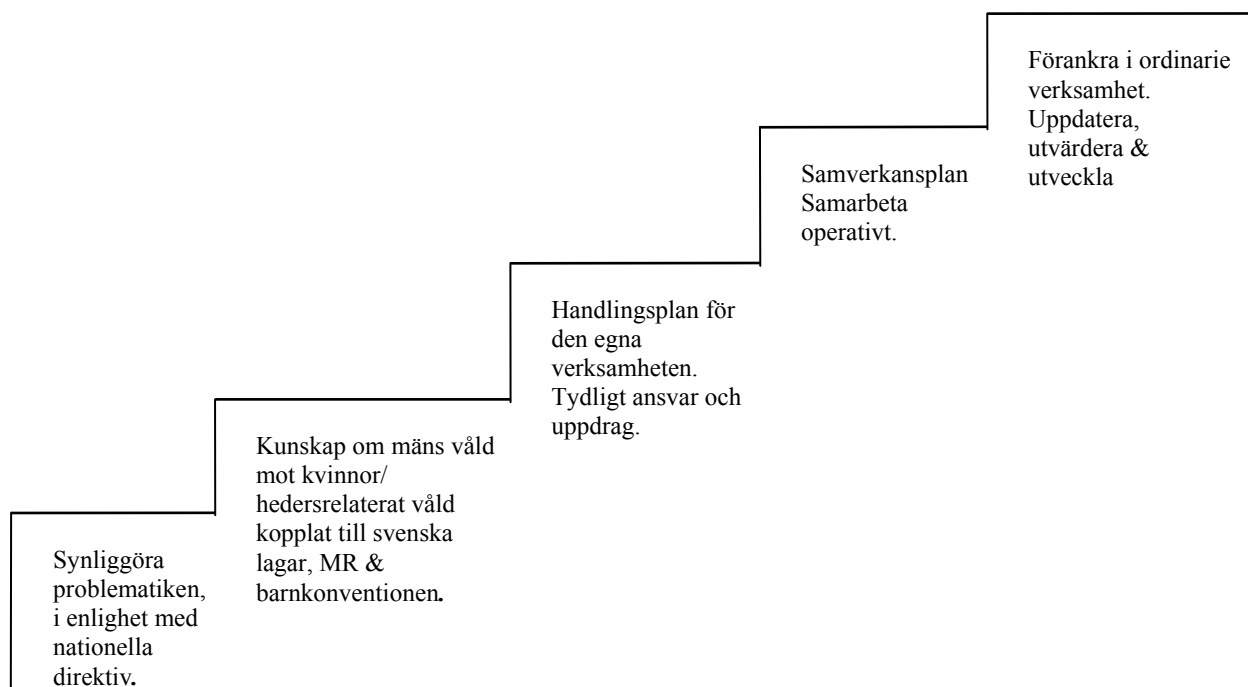
Metodstöd för samverkan

Det finns ett ordspråk som säger att ensam är stark. Det gäller definitivt inte i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. I samma stund som en utsatt individ söker hjälp så startas en ”händelsekedja” i vilken olika aktörer involveras. Aktörerna har ansvar för att tillgodose olika delar av individens behov av stöd. Det finns alltför många exempel på när det har gått snett för hjälpsökande, att de inte har fått den hjälp de behöver och i värsta fall råkat riktigt illa ut. Ofta beror det på att verksamheterna inte har inarbetade rutiner för att hantera ärenden som rör hedersrelaterat våld och förtryck. Det kan också handla om att man inte är införstådd i andra verksamheters ansvarsområden. Vi behöver flytta fram positionerna när det gäller arbetet med stöd till utsatta flickor och pojkar. För att vi ska kunna göra det måste vi samarbeta över yrkesgränserna.

Det här är ett metodstöd för verksamheter som möter eller kan komma att möta denna målgrupp. För att kunna hjälpa dem på bästa sätt behöver din verksamhet bedriva ett utvecklingsarbete, såväl inom den egna organisationen som i samverkan med andra aktörer. Det är absolut nödvändigt att utvecklingsarbetet förankras på chefs- och politikernivå. Dels för att arbetet ska få genomslag i hela organisationen, dels för att de som deltar i processen ska få mandat att driva arbetet framåt.

Målet som vi strävar mot är att anpassa verksamheterna utifrån individens rättigheter och behov. I det arbetet är nyckelorden **samverkan**, **ödmjukhet** och **prestigelöshet!**

Strategier för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck

Arbetsgång för rutiner i den egna organisationen

Idag vet vi relativt mycket om hedersrelaterat förtryck och våld i samhället. Trots det visar all forskning att individen inte får den hjälp den behöver.

Med utgångspunkt i denna vetenskap måste din organisation analysera var man befinner sig i arbetet med att förbättra bemötandet av flickor och pojkar som är utsatta för hedersrelaterat förtryck. Som stöd för analysen finns en trappa som illustrerar den utveckling som organisationen ska genomgå (se ovan) och följande frågeställningar:

- Vilka dokument styr verksamheten? Lever vi upp till kraven/målen i dessa dokument?
- Vilka är bristerna och styrkorna i nuvarande rutiner med avseende på arbetet mot hedersrelaterat förtryck och våld?
- Finns det utarbetade rutiner inom närliggande verksamhetsområden som kan vara tillämpbara i arbetet mot hedersrelaterat förtryck och våld?
- Vilka förbättringar måste ni göra för att kunna säkra individens rättigheter och möta flickan/pojken behov?
- Vad kan ni göra kortsiktigt respektive långsiktigt?

Till er hjälp i detta arbete finns också dilemmafällor som kan utgöra grund för diskussioner om hur ni möter individens behov idag och vad ni borde göra annorlunda.

Följande områden är viktiga att titta på när ni reflekterar kring er egen verksamhet:

- kunskapsbrist
- brist på rutiner för den här typen av ärenden
- brist på förståelse individuellt/organisation
- brist på stöd från chefer/politiker
- ekonomi
- lagrummet
- tidskrävande
- rädsla

Följande områden är viktiga att titta på när ni reflekterar kring era möten med och insatser till målgruppen:

- Trauma: Barn men även vuxna som lever under förtryck och våld uppvisar ofta tecken på traumatisering och i dagens läge ges de ofta få möjligheter att bearbeta sina traumatiska upplevelser. Vad bör vi tänka på? (*Läs mer* Trauma, Länsstyrelsen i Västra Götaland)
- Tiden efter: Att tvingas lämna hela sitt nätverk är i sig ett oerhört stort steg även om det är ett måste. Ensamheten utgör en enorm riskfaktor. Vad bör vi tänka på? Stödperson/er?
- Går hem: Av erfarenhet vet vi att barn men även vuxna kvinnor återvänder hem till sin familj trots att de riskerar att utsättas för nya övergrepp. Här kan det vara viktigt att fundera på vad vi kan göra för att eliminera den risken? Men i de fall individen väljer att återvända, vad kan vi göra för att visa att vi finns kvar som stöd?
- Familjen: Hur kan vi bli bättre på att arbeta med familjen när ett barn blivit placerat enligt LVU? Hur tänker vi kring de barn som blir kvar i familjen? (*Läs mer* Linna-mottagningen, Länsstyrelsen i Västra Götaland)
- Förebyggande: Att ta fram fungerande, rättssäkra rutiner för de barn som blir utsatta för förtryck, hot och våld är ett måste. Men som ett nästa steg är det viktigt att fundera över vad varje enskild verksamhet kan göra för att förebygga att barn blir utsatta av sina egna familjer. Även här finns det ett behov av samverkan med andra aktörer.
- Hotbild: Gör en bedömning av hotbilden. Det är viktigt att använda sig av och få utbildning i en beprövad metod, som t.ex. ”Patriark”. När den utsatta lever med skyddade personuppgifter finns det många aspekter att tänka på för att inte riskera hans/hennes säkerhet. (*Läs mer* ”Gömda men inte glömda”, Uppsala kommun)

Utifrån ovanstående kan ni skapa en handlingsplan för er organisation när det gäller bemötande och insatser till målgruppen. En sådan handlingsplan måste förankras hos chefer och politiker för att få genomslag i hela organisationen. I detta arbete är det även viktigt att, om möjligt, bygga på fungerande rutiner som redan finns i kommunen. Den grupp som ansvarar för att ta fram rutiner har ett stort ansvar att löpande förankra arbete i respektive verksamhet/organisation för att skapa delaktighet.

När ni sedan går vidare och ska möta andra organisationer i ett samverkansarbete bör ni vara klara över svaren på följande frågor:

- Vad är er organisations uppdrag och ansvarsområde?
- Vad kan ni göra för att bli bättre på att samverka med andra aktörer?
- Vilka behov finns av ökat samarbete med andra aktörer?

Arbetsgång för rutiner för samverkan

Målet med att skapa rutiner för samverkan är att när en flicka/pojke/kvinna söker hjälp är det viktigt att du/din organisation inte känner dig ensam med problemet.

Därför är det viktigt att skapa en samverkansmodell där de yrkesgrupper som kommer i kontakt med utsatta för hedersrelaterat förtryck och våld finns representerade. Alla de berörda parterna ska veta vilka de kan ta kontakt med och det ska finnas ett tydligt flödesschema som visar kontaktvägarna.

En samverkansmodell syftar inte till att skapa nya arbetsuppgifter, utan handlar om att kvalitetssäkra och understödja den verksamhet som de berörda samverkansparterna normalt bedriver. Det är centralt att i en samverkansplan tydliggöra våra olika uppdrag och ansvarsområden men att vi samtidigt har ett gemensamt ansvar för att ge den utsatta bästa möjliga hjälp. En viktig förutsättning för att samverkan ska bli så konstruktiv som möjligt är att alla myndigheter och organisationer som är involverade i arbetet, har tagit fram egna rutiner för sin verksamhet. I mötet med andra aktörer, krävs det att man är trygg i vad man själv ska bidra med.

Steg 1) Förankring

Hitta nyckelpersoner inom olika organisationer (t.ex. skola/elevvård, socialtjänst, polis, åklagare, ungdomsmottagning, kvinnoklinik, landsting i övrigt, frivilligorganisationer, flyktingmottagning) som har ett intresse och engagemang för att i sin yrkesroll hjälpa de utsatta personerna. Samla till ett inledande möte för att alla ska ges möjlighet att lägga fram de behov som finns för förbättrad samverkan mellan de olika aktörerna.

Diskussionsfrågor:

- Hur fungerar bemötandet och hjälpen till den utsatta utifrån era olika positioner/funktioner? (Strukturella hinder? Problem? Möjligheter?)
- Hur kan er organisation kvalitetssäkra verksamheten?
- Vad krävs för att förstärka samarbetet med andra aktörer på ett konstruktivt sätt?
- Finns det befintliga rutiner som man kan använda eller vidareutveckla även för hantering av denna problematik?

Steg 2) Mandat

Samla berörda chefstjänstemän till ett möte. Presentera idén om och behovet av förbättrad samverkan inom kommunen. Det är viktigt att chefsnivån ger ett tydligt mandat till nyckelpersoner i den egna organisationen att arbeta fram ett gemensamt förslag på hållbara rutiner för samarbete över organisationsgränser. Cheferna måste ge stöd och utrymme för nyckelpersonerna att arbeta vidare med att utforma ett förslag.

Ta även kontakt med politiker i berörda nämnder (t.ex. socialnämnd, barn- och ungdomsnämnd, utbildningsnämnd och omsorgsnämnd) för att säkerställa att frågan prioriteras.

Steg 3) Planering

Ta hjälp av gruppen med nyckelpersoner för att planera en samverkanskonferens. Det kan vara bra att träffas under två dagar (gärna med middag och övernattnig) för att hinna skapa kontakt mellan deltagarna och därmed bygga en bra grund för samverkan. Antal deltagare vid samverkanskonferensen bör inte överstiga 50 personer och fördelningen mellan olika organisationer ska vara någorlunda jämn för att kunna forma bra tvärgrupper. Om ni av resursmässiga skäl inte kan anordna en sammanhängande tvådagarskonferens kan ni dela upp programpunkterna på olika tillfällen.

Förslag på programpunkter:

- Vad säger barnkonventionen/kvinnokonventionen/de mänskliga rättigheterna? Hur kan de användas som ett stöd för det fortsatta arbetet?
- Använd, om möjligt, lokala aktörer som har kunskap om och erfarenhet av att arbeta med hedersproblematik för att ge en grund för konferensen.
- Presentation av de olika organisationerna uppdrag och ansvar. Här finns det ett viktigt förarbete att göra för att man ska känna sig trygg i mötet med andra aktörer. Det är viktigt att alla inblandade får en klar och realistisk bild av vad övriga aktörer ska göra utifrån respektive uppdrag.
- Varva föreläsning med gruppdiskussioner – både i yrkesgrupper och tvärgrupper. Ämne för diskussion kan t.ex. vara hur de olika yrkesgruppernas arbete kan utvecklas, dilemfall som illustrerar olika uttryck av hedersförtryck, de olika aktörernas ansvar, hur samarbetsmönstret mellan olika aktörer kan bli bättre, vad som är viktigt att tänka på i bemötandet samt strukturella hinder som bör ses över (lagar, sekretess, rutiner).
- Använd filmen ”När mörkret faller” för att illustrera vad vi ska arbeta med. Filmen bygger på tre olika verkliga livshistorier där det kan vara lämpligt att i detta sammanhang visa den del som är kopplat till hedersproblematiken. Filmen är ett bra underlag för diskussion om hur vi kan förhindra och bemöta hedersförtryck och våld. Det går utmärkt att dela upp filmen i mindre avsnitt och visa vid olika tillfällen under konferensen.
- Det kan vara bra att, om möjlighet finns, att bjuda in en flicka eller pojke som har levt i en hederskultur för att ytterligare visa på vad hedersförtryck kan innebära. Det är dock mycket viktigt att denna person säkert kan hantera att dela med sig av sin historia till gruppen.
- Ge exempel på befintliga rutiner inom kommunen/länet som är värda att arbeta vidare med/förstärka/anpassa efter de specifika behov som finns när man kommer i kontakt med en person som är eller riskerar att drabbas av hedersrelaterat förtryck/våld. (Finns det en handlingsplan för mäns våld mot kvinnor/rutiner för barnmisshandel? Vad säger kommunens handlingsplan för hållbar utveckling?) Det är bra att hitta strukturer och metoder som är inarbetade för att inte skapa nya onödiga rutiner. Se vem som kan presentera dessa rutiner som är värda att jobba vidare på.
- (För förslag på rutin se även bilaga 2.)
- Det är viktigt att under hela konferensen ha flickans/pojkenes behov i fokus. Det är dem vi arbetar för!

Var noga med att dokumentera diskussioner och slutsatser under konferensen. Detta utgör sedan underlag för att formulera en samverkansplan/-rutin. Nyckelpersonerna har ett gemensamt ansvar för genomförandet av konferensen. Samverkan ägs av organisationerna själva och det är därför viktigt att ansvaret i slutändan ligger hos dem.

Steg 4) Utforma samverkansplan

Nyckelpersonerna ansvarar för att sammanställa ett förslag till samverkansplan/-rutin som man gemensamt kan ta ansvar för:

Varje organisation formulerar vad de kan bidra med och ta ansvar för i bemötandet av och stödet till den utsatta samt ett antal kontaktpersoner som är en väg in i organisationen. Det är viktigt att en sådan kontaktväg också är kopplat till funktion, inte enbart person. Det måste framgå vilka tider på dygnet man kan nå de olika organisationerna och var man annars kan vända sig.

Denna samverkansrutin kopplas till ett flödesschema för att ge en tydlig bild av kontaktytorna mellan olika organisationer

Ovanstående formar en kort och tydlig handbok som ska vara enkel att tillämpa i en akut situation.

Frågor som samverkansrutinen ska besvara:

- Vem ansvarar för vad?
- Vart kan jag vända mig och när?

Steg 5) Återkoppling

När ett förslag till samverkansrutin finns klart ska detta åter förankras på chefs- och politikernivå. De får möjlighet att ge synpunkter på förslaget innan den färdiga samverkansrutinen antas.

Nyckelpersonerna omformar förslaget utifrån de synpunkter som inkommer för att sedan skicka ut det nya förslaget för påseende.

När ett färdigt förslag finns samlas chefstjänstemän och politiker till ett möte tillsammans med nyckelpersonerna.

- Hur kan chefer/politiker se till att nödvändiga resurser avsätts för att samverkan ska bli möjlig? Krävs det förändringar inom den egna organisationen?
- Finns det tydliga handlingsplaner **inom** de olika organisationer för hur man hanterar hedersproblematik? Det är viktigt att alla ser vad de har för faktiskt ansvarsområde och vad som krävs för att kvalitetssäkra det egna arbetet
- Hur ser vi till att samverkansplanen blir känd i våra olika organisationer? (se t.ex. steg 6)
- Finns det behov av en samverkansgrupp som ansvarar för att utvärdera, uppdatera och utveckla samverkansplanen? Det är viktigt att samverkansplanen blir ett levande dokument som förbättras utifrån nya erfarenheter och kunskaper. En sådan grupp ansvarar också för att kontaktuppgifter och -personer är aktuella.
- Finns det andra problembilder som kan rymmas inom samverkansplanen (t.ex. trafficking för sexuella ändamål och mäns våld mot kvinnor)?

Steg 6) Implementering

När samverkansrutinen har antagits krävs ett omfattande förankringsarbete i de olika berörda organisationerna för att all personal, även de som inte har deltagit under samverkanskonferensen, ska känna till hur man ska agera när man möter en flicka/pojke/kvinna som är utsatt för hedersrelaterat förtryck och våld.

Information om samverkansrutinen kan med fördel kombineras med en utbildningssatsning som samtidigt höjer kunskapsnivån inom organisationen när det gäller hur man bemöter och hjälper ungdomar och kvinnor som lever i ett hedersförtryck. Alla måste kunna se signalerna för att kunna hänvisa till dem som har en fördjupad kunskap i ämnet inom sin egen yrkesgrupp eller för att få stöd av annan myndighet/frivilligorganisation.

Avslutningsvis

Alla kommuner bär ett ansvar för att ge sina invånare rätten till att vara med och forma sitt eget liv, fritt från våld och förtryck. Svensk lagstiftning och FN:s konventioner är till för alla, oavsett kön, etniskt ursprung, sexuell läggning, ålder eller funktionshinder.

FN:s medlemsstater har en skyldighet att ihärdigt förebygga och utreda brott mot barn och kvinnor i hederns namn samt att bestraffa förövarna och ge skydd för offren. Att underlåta detta är i sig en kränkning av de mänskliga rättigheterna, men då från statens sida.

Lycka till!

Förberedande frågeställningar

Syftet med samverkanskonferensen är att skapa bättre förutsättningar för samverkan och vi kommer att arbeta mycket i grupper för att processa fram ett bra underlag för detta. Vi ber dig därför att inför konferensen tänka till kring följande frågeställningar:

- Vad är din funktions/yrkesgruppsuppdrag och ansvarsområde?
- Vilka är bristerna och styrkorna i nuvarande rutiner med avseende på arbetet mot hedersrelaterat förtryck och våld?
- Vilka behov finns av ökat samarbete med andra yrkesgrupper?
- Något annat som du tycker är viktigt att ta upp under konferensen.

Tanken är att du ska blicka på din egen organisation och se vad du/ni kan bidra med i förhållande till andra samt vilket stöd du/ni behöver för att kunna göra ditt/ert arbete så bra som möjligt – utifrån behoven hos den utsatta flickan eller pojken.

Stöd från Länsstyrelsen Östergötland

Länsstyrelsen Östergötland har ett nationellt regeringsuppdrag att arbeta förebyggande mot hedersrelaterat våld. Vi kan vara ett stöd i arbetet med upprättandet av samverkansplaner.

I mån av tid kan vi vara med på utbildningar kring samverkansplaner och hedersrelaterat våld.

Vi finns även tillgängliga för information och stöd per telefon och e-post:

Juno Blom

Utvecklingssamordnare

tfn 013-19 64 31, 070-664 84 02

juno.blom@lansstyrelsen.se

Johan Viklund

Informatör

tfn 013-19 66 03, 070-618 66 03

johan.viklund@lansstyrelsen.se

Dilemmafall inom den egna organisationen

Fall 1:

En 18-årig pojke söker kontakt med dig. Han berättar att han är kär i en kille. Det är något som hans familj aldrig skulle acceptera, då homosexualitet är otänkbart i hans familj och släkt.

- Vad gör du/ni?
- Finns kunskap för att förstå och kunna hjälpa honom inom din/er egen organisation?
- Om inte - Vem kan du/ni ta kontakt med?
- Känner du/ni till aktörer lokalt/regionalt/nationellt som har kunskap i frågan och som du/ni kan hjälp av?

Fall 2:

En flicka som nyss fyllt 18 år tar kontakt med dig. Hon har beslutat sig för att åka till Egypten, där finns hennes syster som också har rymt hemifrån. Systemen är numera gift med en man som hon träffade via Internet. I Egypten finns också den 18-åriga flickans stora kärlek. Han är muslim medan hon är kristen. De träffades för två år sedan när han sökte asyl i Sverige men fick uppehållstillstånd. De har haft kontakt med varandra över nätet. Familjen har utsett en äktenskapskandidat i hemlandet, men hon kan inte tänka sig att följa familjens krav på att gifta sig med en avlägsen släkting. Hon är nu ute efter ditt stöd och dina synpunkter.

- Hur skulle du/ni göra, och vad skulle du/ni råda henne till?
- Finns kunskap för att förstå och kunna hjälpa honom inom din/er egen organisation?
- Om inte - Vem kan du/ni ta kontakt med?
- Känner du/ni till aktörer lokalt/regionalt/nationellt som har kunskap i frågan och som du/ni kan hjälp av?

Fall 3:

En ung flicka kommer till dig och berättar att tre killar har krävt henne på pengar. Hon är 17 år och starkt kontrollerad av sin familj. Flickan hade lurat till sig frihet och gått på en fest. På festen blir hon utsatt för våldtäkt av en kille. De andra killarna filmade övergreppet med sin mobilkamera. Nu vill de ha pengar, annars kommer de skicka bilderna till hennes pappa.

- Vad gör du/ni?
- Finns kunskap för att förstå och kunna hjälpa henne inom din/er egen organisation?
- Om inte - Vem kan du/ni ta kontakt med?
- Känner du/ni till aktörer lokalt/regionalt/nationellt som har kunskap i frågan och som du/ni kan hjälp av?

Fall 4:

En vanligtvis glad och pigg flicka i årskurs två på din skola kommer till skolsköterskan och är jätteledsen. Alla elever i klassen ska till badhuset för att ha simundervisning men hon får inte följa med för sin mamma. Flickan har bott i Sverige sedan hon var tre år gammal, tillsammans med en äldre syster och två äldre bröder. Pappan försvann i hemlandet och ingen vet vad som hände med honom. Familjen kommer ursprungligen från Irak.

- Hur gör du, vad är viktigt att tänka på? Utifrån flickan respektive föräldrarna?
- Finns kunskap för att förstå och kunna hjälpa henne/dem inom din/er egen organisation?
- Om inte - Vem kan du/ni ta kontakt med?
- Känner du/ni till aktörer lokalt/regionalt/nationellt som har kunskap i frågan och som du/ni kan hjälp av?

Åren går och hon känner att hon får allt högre krav på sig. Hon får inte längre umgås med vilka kompisar hon vill. Mamma tycker att inte om de svenska barnens sätt. Bröderna börjar kontrollera vad hon gör på skolan och allt känns jobbigt. När hon börjar i sexan måste hon ta på sig slöjan, och det hatar hon. Pojkarna i klassen börjar reta henne för att hon ser ut som en påskkärring. Hon vill inte berätta det för någon vuxen på skolan då hon minns vilket bråk det hade blivit hemma när hon visat att hon var ledsen för badet i skolan. En dag hör hennes bror att de retar henne och han slår ner två av killarna i klassen. Nu blir skolans personal inblandad. De ringer till dig och ber om hjälp.

- Hur kan du/ni få flickan att känna förtroende för dig så att hon vågar prata?
- Finns kunskap inom din/er egen organisation?
- Om inte - Vem kan du/ni ta kontakt med?
- Känner du/ni till aktörer lokalt/regionalt/nationellt som har kunskap i frågan och som du/ni kan hjälp av?

Nu är flickan 15 år och har blivit kär i en kille på skolan. Hon vet att det inte är accepterat i familjen. Hon går till Ungdomsmottagningen för att fråga om preventivmedel, där berättar hon också om att familjen skulle bli helt tokiga om de fick reda på att hon har blivit kär i en kille. Hon undrar om barnmorskan måste berätta för hennes mamma att hon varit där.

- Vad gör du/ni?
- Finns kunskap för att förstå och kunna hjälpa henne inom din/er egen organisation?
- Om inte - Vem kan du/ni ta kontakt med?
- Känner du/ni till aktörer lokalt/regionalt/nationellt som har kunskap i frågan och som du/ni kan hjälp av?

En dag får hennes kusin se att hon kommer ut ur killens lägenhet då båda skolkat för att få träffas. Hon ser inte kusinen men när hon kommer hem blir hon misshandlad av bröderna som varnar henne för att fortsätta träffa killen. De hotar med att berätta för pappa och farbröderna nästa gång och då kommer det att bli betydligt värre. Bröderna krävde även att få gå genom hennes mobil. Hon kommer till skolan och det syns på flickan att hon har blivit slagen. Läraren tar kontakt med dig.

- Vad gör du/ni för att hjälpa flickan?
- Hur förhåller du/ni dig/er till bröderna?
- Finns kunskap för att förstå och kunna hjälpa flickan och bröderna inom din/er egen organisation?
- Om inte - Vem kan du/ni ta kontakt med?
- Känner du/ni till aktörer lokalt/regionalt/nationellt som har kunskap i frågan och som du/ni kan hjälp av?

Flickan vill inte att du ska anmäla bröderna till polisen, då hon känner att bröderna ändå har försökt skydda henne mot familjen.

- Vad gör du/ni?
- Finns kunskap för att förstå och kunna hjälpa henne inom din/er egen organisation?
- Om inte - Vem kan du/ni ta kontakt med?
- Känner du/ni till aktörer lokalt/regionalt/nationellt som har kunskap i frågan och som du/ni kan hjälp av?

Fall 5:

En 16-årig flicka blir placerad på ett skyddat boende av socialtjänsten. Flickan är hotad av sin familj och uttrycker att hon fruktar för sitt liv om hon inte accepterar det äktenskapet som är planerat för henne i hemlandet. Hon har blivit hotad och socialtjänsten befarar även att hon blivit utsatt för misshandel. Flickan vill inte att familjen ska polisanmälas. Hon har kvar sin mobil, en dag när hon sätter på den så ringer hennes storasyster och berättar att mamma mår dåligt. Flickan känner sig ledsen och saknar sin familj. Familjen lovar att ändra på sig och flickan rymmer hem.

- Vad gör du/ni?
- Hur förhåller du/ni dig/er till flickan respektive familjen?
- Finns kunskap för att förstå och kunna hjälpa flickan och familjen inom din/er egen organisation?
- Om inte - Vem kan du/ni ta kontakt med?
- Känner du/ni till aktörer lokalt/regionalt/nationellt som har kunskap i frågan och som du/ni kan hjälp av?

Fall 6:

En flicka som är 17 år har vid flera tillfällen pratat med sin lärare som hon har stort förtroende för. Flickan har berättat om hot och misshandel från pappa, bröder och en farbror. Flickan är noga med att betona att läraren inte får prata med någon annan om hennes situation, då det bara skulle göra saken värre. Flickan berättar också att hon är rädd för att familjen ska ta med henne till hemlandet.

En dag kommer flickan inte till skolan. Läraren blir orolig för vad som har hänt flickan, då ingen i familjen har hört av sig. Han tar kontakt med dig efter ytterligare några dagar och berättar om flickans situation.

- Vad gör du/ni?
- Finns kunskap för att förstå och kunna hjälpa flickan inom din/er egen organisation?
- Om inte - Vem kan du/ni ta kontakt med?
- Känner du/ni till aktörer lokalt/regionalt/nationellt som har kunskap i frågan och som du/ni kan hjälp av?

Flickan ringer till sin kompis och berättar att allt är bra, kompisens berättar det för skolan. Flickan är i Irak med hela sin familj. Hon kommer att stanna där.

- Vad gör du/ni för att försäkra dig/er om att flickan befinner sig i Irak frivilligt?
- Finns kunskap för att förstå och kunna hjälpa henne inom din/er egen organisation?
- Om inte - Vem kan du/ni ta kontakt med?
- Känner du/ni till aktörer lokalt/regionalt/nationellt som har kunskap i frågan och som du/ni kan hjälp av?

Efter några månader tar flickan kontakt med kvinnojouren i sin hemstad i Sverige. Hon har fått tag i numret genom Internet. Hon kontaktar dem eftersom de hade varit på skolan och informerat om sitt arbete. Flickan är nu 18 år och vill ha hjälp att komma hem utan att ta kontakt med några myndigheter.

- Vad gör du/ni?
- Finns kunskap för att förstå och kunna hjälpa henne inom din/er egen organisation?
- Om inte - Vem kan du/ni ta kontakt med?
- Känner du/ni till aktörer lokalt/regionalt/nationellt som har kunskap i frågan och som du/ni kan hjälp av?

Fall 7:

En flicka som är 17 år gammal hittas på marken i ett bostadsområde svårt skadad i ryggen och bäckenet. Ambulanspersonalen som är först på plats, berättar för polispatrullen att flickan har sagt att hon bråkat med sin pappa angående hennes pojkvän. Pappan har då vägrat släppa ut henne från lägenheten varvid hon hoppar från balkongen. Det har även samlats familjemedlemmar till flickan runt där hon ligger. Pappan finns där och han kräver att få åka med i ambulanstransporten. Det går inte att prata med flickan på grund av hennes svåra smärtor. Det ni har att utgå ifrån är det ambulanspersonalen har berättat.

- Vad gör du/ni?(Brottsrubricering, initiala åtgärder, beslutsfattare, trygghet för målsägaren)
- Finns kunskap för att förstå och kunna hjälpa henne inom din/er egen organisation?
- Om inte - Vem kan du/ni ta kontakt med?
- Känner du/ni till aktörer lokalt/regionalt/nationellt som har kunskap i frågan och som du/ni kan hjälp av?

Fall 8:

En socialsekreterare ringer polisen och anmäler att en 17-årig flicka inte får lämna hemmet. Flickan ska följa med till Libanon för att träffa sin make. Flickan gifte sig förra sommaren i Libanon.

Under gårdagen hade flickan kontakt med socialjouren och inatt har flickan skickat sms till sin socialsekreterare.

Resan är planerad till i morgon och socialtjänsten vill ha hjälp med att förhindra resan.

- Vad gör du/ni?(Brottsrubricering, initiala åtgärder, beslutsfattare, trygghet för målsägaren, hot och riskbedömning)
- Finns kunskap för att förstå och kunna hjälpa henne inom din/er egen organisation?
- Om inte - Vem kan du/ni ta kontakt med?
- Känner du/ni till aktörer lokalt/regionalt/nationellt som har kunskap i frågan och som du/ni kan hjälp av?

Fall 9:

En flicka som är 19 år och kommer ifrån Halmstad har en pojkvän som inte familjen accepterar i Stockholm. Flickan har tidigare tvingats till Tyskland där hon blivit bortförlovad med en släkting. Flickan har ingen möjlighet att avstyra denna förlovning enligt uppgift.

Efter en tid när flickan återvänt till Halmstad från Tysklandsresan har hon fortfarande kontakt med sin pojkvän i Stockholm. Hon utsätts för hot från sin mamma och två bröder. Till sist ser hon ingen annan utväg än att hon flyr till sin pojkvän i Stockholm. Där söker hon kontakt med polisen.

- Vad gör du/ni?(Brottsrubricering, initiala åtgärder, beslutsfattare, trygghet för målsägaren, hot och riskbedömning)
- Finns kunskap för att förstå och kunna hjälpa henne inom din/er egen organisation?
- Om inte - Vem kan du/ni ta kontakt med?
- Känner du/ni till aktörer lokalt/regionalt/nationellt som har kunskap i frågan och som du/ni kan hjälp av?

Dilemmafall - samverkan

Fall 1:

I maj tar en flicka kontakt med sin kurator på skolan. Hon känner en enorm oro nu när skolan snart är slut och hon ska ta studenten. Hennes familj tillåter inte att flickan är med på några aktiviteter i samband med hennes avslutning. De har också pratat om att åka till hemlandet direkt efter skolavslutningen. Familjen är vansinnig för att det går ett rykte om att hon har träffat en kille i klassen. Det stämmer, men killen blev hotad och misshandlad av flickans bröder och de har nu gjort slut.

- Vad kan vi göra för flickan?
- Vad är viktigt att tänka på kortsiktigt?
- Vad är viktigt att tänka på långsiktigt?
- Vilket ansvar har respektive myndighet/aktör?
- Vad krävs för att vi ska kunna samarbeta så bra som möjligt?
- Vilka hinder kan dyka upp?
- Hur kan vi agera för att eliminera den risken?

Fall 2:

En flicka tar kontakt med dig, hon är 15 år och är jätteorolig för att gå hem. Hennes kusin hade kommit till skolan och där sett henne tillsammans med några killar i klassen. Kusinen hade sedan skickat ett meddelande på mobilen och uttryckte att hon skulle få se vad som skulle hända när hon kom hem.

- Vad kan vi göra för flickan?
- Vad är viktigt att tänka på kortsiktigt?
- Vad är viktigt att tänka på långsiktigt?
- Vilket ansvar har respektive myndighet/aktör?
- Vad krävs för att vi ska kunna samarbeta så bra som möjligt?
- Vilka hinder kan dyka upp?
- Hur kan vi agera för att eliminera den risken?

Fall 3:

En kille tar kontakt med sin mentor på skolan. Han har under flera år träffat en tjej som familjen känner till. Nu har familjen beslutat att han ska gifta sig i samband med att han går ut gymnasiet. Hans blivande fru är en kusin som finns kvar i hemlandet och giftermålet har varit planerat sedan han var liten. Killen känner att det är helt omöjligt att leva upp till familjen krav.

- Vad kan vi göra för killen?
- Vad är viktigt att tänka på kortsiktigt?
- Vad är viktigt att tänka på långsiktigt?
- Vilket ansvar har respektive myndighet/aktör?
- Vad krävs för att vi ska kunna samarbeta så bra som möjligt?
- Vilka hinder kan dyka upp?
- Hur kan vi agera för att eliminera den risken?

Fall 4:

En ung kvinna blir placerad på en kvinnojour. Hon har lämnat hela sin familj p.g.a. hot och misshandel. Flickan har inget kontaktnät och saknar även sysselsättning. Tanken är att hon ska söka lägenhet i den aktuella staden.

- Vad kan vi göra för kvinnan?
- Vad är viktigt att tänka på kortsiktigt?
- Vad är viktigt att tänka på långsiktigt?
- Vilket ansvar har respektive myndighet/aktör?
- Vad krävs för att vi ska kunna samarbeta så bra som möjligt?
- Vilka hinder kan dyka upp?
- Hur kan vi agera för att eliminera den risken?

Samverkansplan för arbetet mot hedersrelaterat förtryck och våld i X kommun

Denna plan syftar till att kommun, polis, landsting och frivilligorganisationer ska samverka för att flickor och pojkar, kvinnor och män, som är utsatta för hedersrelaterat förtryck och våld ska erbjudas bästa möjliga stöd och hjälp i ett så tidigt skede som möjligt. Det är viktigt att det finns en tydlighet i och mellan olika verksamheters ansvarsområden samt framarbetade rutiner för hur samverkan sker.

Samverkan, ödmjukhet och prestigelöshet är nyckelord för att kunna möta unga flickor/pojkar, kvinnor/män som är utsatta för hedersrelaterat förtryck och våld på ett konstruktivt sätt.

Samverkansplanen syftar inte till att skapa nya arbetsuppgifter, utan handlar om att kvalitetssäkra och understödja den verksamhet som de berörda samverkansparterna normalt bedriver. Vi har ett gemensamt ansvar för att ge den utsatta bästa möjliga hjälp – utifrån våra olika uppdrag och ansvarsområden.

När en flicka/pojke/kvinna/man söker hjälp är det viktigt att du inte känner dig ensam med problemet. Därför har vi skapat en samverkansgrupp, med representanter från de yrkesgrupper som kommer i kontakt med utsatta för hedersrelaterat förtryck och våld. Du kan vända dig till samverkansgruppen för att få råd, stöd och hjälp.

Ansvarsområde för respektive samverkanspartner:

Barn- och ungdomspsykiatriska kliniken i Staden (BUP)

BUP är en specialistvårdsresurs för barn och ungdomar 0-18 år med psykiatrisk problematik. I staden är BUP indelat i olika enheter, som är inriktade på olika typer av problematik. Hos oss arbetar bl.a. socionomer, psykologer och läkare. Vid kontakt med BUP görs alltid en bedömning av vilken insats som för barnet kan vara aktuell inom ramen för BUP:s verksamhet. BUP kan bl.a. hjälpa till med:

- Suicidriskbedömning
- Medicinering
- Konsultation
- Krissamtal
- Behandling (ex. vid ångest, depression eller trauma)

Kontaktpersoner:

Person 1, leg psykolog, telefon via receptionen på 12345.

Person 2, socionom, telefon via receptionen 12345.

Receptionen har öppet vardagar klockan 8.00-16.30.

Vid akuta ärenden på dagtid nås jourläkare genom reception på 12345.

Kvällar och helger: Avdelning 123 är BUP:s akut- och slutenvårdsavdelning och nås dygnet runt genom landstingets växel på 12345. Personal på avdelningen avgör om jourläkare behöver tillkallas.

Mer information om BUP finns att läsa på: <http://www>.

Brottsofferjouren

Brottsofferjouren i Staden bildades 1988 och har sedan dess arbetat med att stödja brottsoffer och deras anhöriga samt sprida kunskap om brottsoffers situation samt deras rättigheter.

Brottsofferjouren är en ideell förening vars medlemmar arbetar religiöst och partipolitiskt obundet.

Vi bedriver även vittnesstödsverksamhet vid Stadens Tingsrätt. Vårt upptagningsområde omfattar Stadens, Stadens och Stadens kommuner.

Brottsofferjouren i Staden:

- Har ingen anmälningsplikt
- Stödpersoner/Vittnesstöd har tystnadslöfte
- Tid att lyssna och hjälpa att formulera det Du varit med om
- Information om hur en polisanmälan går till
- Information om vad som händer vid en utredning
- Sällskap vid polisanmälan
- Hjälp vid myndighetskontakter
- Stöd vid eventuell rättegång
- Information om hur det går till i rättssalen
- Information om skadestånd

Kontakt: Kontaktperson Person1, brottsofferassistent/vittnesstödssamordnare, telefon 12345.

Telefontid: Mån-fre klockan 9.00-17.00, om telefonsvararen är påslagen så lämna ett meddelande så ringer vi upp. Vi lyssnar av telefonsvararen även på helgerna.

E-post post@post.com, hemsida: www.

Kvinnojouren

Kvinnojouren i Staden är en ideell förening som verkar mot alla former av mäns våld mot kvinnor. Mäns våld mot kvinnor innefattar fysisk, psykisk, sexuell eller ekonomisk misshandel, pornografi, sexuella övergrepp och våldtäkt, sexuella trakasserier, incest, könsstympning m m. Kvinnojouren arbetar för jämställdhet på samhällets alla nivåer. Kvinnojouren vänder sig till kvinnor som utsatts för någon form av våld eller hot av sin f d eller nuvarande partner eller av sin egen eller partners familj. Föreningen är politiskt och religiöst obunden.

Kvinnojouren i Staden kan erbjuda:

- Stödsamtal via telefon och möten på kvinnojouren
- Skyddat boende med dagligt stöd
- Praktiskt stöd (ex följa med till polis, socialkontor, vårdcentral m m)
- Hjälp med kontakter och skrivelser till myndigheter
- Kontakter med andra organisationer som kan vara till hjälp för kvinnan

Kvinnojourens anställda och ideella har avgett tysthetslöfte.

Kontaktpersoner: Person 1 och Person 2.

Telefon: 12345 eller 12345 vardagar 8.00-16.30.

Kvällsjour måndag och onsdag 18.30-20.30 på 12345.

Kvällsjour tjejjouren tisdagar 19.00-21.00 på 12345.

E-post: post@post.se

Polisen

Polismyndigheten i Länet ska utveckla arbetsmetoder i syfte att förbättra arbetet mot hedersrelaterad brottslighet. Kompetensen och kunskapen om brott som har hedersbegreppet som motiv skall öka. Insatserna inom området ska präglas av hög kvalitet och ett helhetstänkande med utgångspunkt från brottsoffrets situation. En polisiär handlingsplan är framarbetad där bla utbildningsinsatser, samverkansarbete, utredningsverksamhet och personskyddsarbete finns omnämnt.

- Polisen utreder brott
- Lämnar råd och stöd
- Informerar om rättssystemet
- Utför hot och riskbedömningar
- Kan bistå med skyddsåtgärder
- Särskilda utredare med specifik kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck finnes inom myndigheten.
- Polisen är alltid skyldig att anmäla om man får vetskap om att ett brott har begåtts.

Särskilda utredare med specifik kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck finns inom myndigheten.

Kontakt: Rotelchef/Våldsroteln (dagtid) tel:12345
Vakthavande befäl (övrig tid på dygnet) tel: 12345

Besöksadress: Gatan 123, 123 45 Staden.

Skolan

Skolan har i uppdrag att ”främja aktning för varje människas egenvärde, främja jämställdhet mellan könen och aktivt motverka alla former av kränkande behandling”. Skolan ska även klart ta avstånd från det som strider mot denna lag. (Skollagen 1 kap. 2§.)

Rektorer har ett särskilt ansvar, enligt LPO 94, Lpf 94, för att upprätta, genomföra, följa upp och utvärdera skolans handlingsplaner för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling bland eleverna och personal.

Skolan kommer att uppmärksamma hedersrelaterat förtryck, hot och våld som en uttrycksform av kränkande behandling som står i strid med grundläggande demokratiska värderingar.

Skolan kommer att arbeta med dessa frågor på olika nivåer:

- Förebyggande: I undervisning, kontakt med föräldrar, information till personal.
- Direkta åtgärder: Vid akuta händelser.
- Senare åtgärder: Långsiktiga åtgärder.

I planen kommer en lokal handläggningsrutin att redovisas, d.v.s. vem som gör vad i olika situationer. Skolans personal ska dessutom få ökad kunskap om hederskulturens mekanismer.

- Skolsköterska och skolkurator har en viktig roll som mottagare av information från lärarna.
- Skolsköterska och skolkurator kan erbjuda samtalsstöd till utsatta flickor och pojkar samt vid behov initiera kontakt med socialtjänsten
- Skolans elevvårdsteam kan erbjuda handledning till lärarna

Kontaktpersoner i Stadens skolor:

Skola 1: Kontaktperson Person 1, kurator, telefon 12345, mån-fre klockan 08.00-16.30.

Skola 2: Kontaktperson Person 2, kurator, telefon 12345. Skola 2 har en handlingsplan mot hedersrelaterat förtryck och våld. Den kommer att inarbetas eller snarare samarbetas med i planerna mot hot och våld och likabehandlingsplanen. Personalen har fått och kommer att få information om hedersrelaterat förtryck och våld.

Skola 3: Kontaktperson Person 3, skolsköterska, telefon 12345. Telefonsvarare om ej på plats.
Vid akuta situationer kan meddelande lämnas via expeditionen: 12345.

Skola 4: Kontaktperson Person 4, telefon 12345, mån 8.00-16.30, tis-fre 8.00-14.30.
Postadress: Skola 4, Gatan 123, 123 45 Staden.

Skola 5: Kontaktperson Person 5, skolsköterska, telefon 12345, vardagar utom onsdag.

Skola 6: Kontaktperson Person 6, skolsköterska, telefon 12345, vardagar 8.00-16.00. E-post: post@post.se.

Skola 7: Kontaktperson Person 7, skolsköterska, telefon 12345 vardagar 8.00-16.30, röstbrevlåda då jag inte kan svara. E-post: post@post.se.
Kontaktperson Person 2, ungdomskoordinator, telefon 12345, alla vardagar.

Socialkontoret

Kommunen har enligt Socialtjänstlagen (SoL 2 kap. 3 §) det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp de behöver. I den handlingsplan om hot/våld i nära relationer som antogs av socialnämnden 2005-12-14, är hedersrelaterat våld att se som en särskilt utsatt grupp. Socialförvaltningens personal skall under 2008 erhålla ökad kunskap om hederskulturens mekanismer.

Socialkontoret:

- Ger råd, stöd och konsultation till andra aktörer men även till privatpersoner
- Tar emot flickan/pojken/kvinnan/mannen även då personen är omyndig och kommer ensam eller tillsammans med stödperson. Snabbt möte kan ordnas på neutral plats, till exempel på skolan
- Gör en förhandsbedömning. Förhandsbedömningen kan göras utan att socialtjänsten direkt tar kontakt med föräldrarna. Förhandsbedömningen ska genomföras skyndsamt. Under förhandsbedömningen kan uppgifter inhämtas endast från den det berör och en eventuell anmälare. Vid behov av tolk, används telefontolk
- Vid en förhandsbedömning ska nämnden ta ställning till om en utredning skall inledas. När det gäller hedersrelaterat våld är det viktigt att göra en riskbedömning i samband med förhandsbedömningen. Riskbedömningen syftar till att ta ställning till om flickan/pojken behöver skyddas från sina föräldrar eller andra närstående under utredningstid. Vid misstanke om brott mot flickan/pojken tillämpas Länsrutinen mot barnmisshandel och sexuella övergrepp.
- Kan omgående ge praktiskt och ekonomiskt stöd

- IFO-mottagningen kontaktar handläggare för ekonomiskt bistånd och Bogrupp för hjälp med ekonomi och boende.

Kontaktpersoner: Person 1 och Person 2 på IFO-mottagningen samt sociala jouren.
Telefon: IFO mottagningen 12345 vardagar 8.00-17.00, lunch 12.00-13.00. Övrig tid sociala jouren, telefon 12345, eller 112.

Ungdomsmottagningen

På ungdomsmottagningen arbetar kuratorer, psykolog, barnmorskor, gynekolog och hälsoinformatör/receptionist.

Vi kan erbjuda

Råd, stöd – och bedömningsamtal samt information från kurator och/eller barnmorska inom de flesta av livets områden, t ex identitetsutveckling, sexuell läggning, kroppsutveckling, sexualitet, underlivets fysiologi och anatomi, relationer. Gynekologiska undersökningar samt andra medicinska insatser med fokus på underliv och sexualitet kan också erbjudas. Verksamheten bygger på frivillighet och egen motivation.

Vi är ofta en första instans där ungdomarna söker hjälp och vid behov slussar vi vidare till andra vårdgivare. Föräldrar och andra viktiga personer i ungdomarnas nätverk kan inbjudas. Vi samarbetar kontinuerligt med andra vårdgivare, myndigheter, skolpersonal, m fl, allt utifrån ungdomarnas behov och med deras godkännande. Ibland slussar vi vidare till andra instanser, om behoven där kan tillgodoses på ett bättre sätt. I förekommande fall görs anmälningar till Socialkontoret.

Vid hedersrelaterade ärenden, är det extra noga att noggranna individuella bedömningar görs i varje enskilt fall. Personkontinuitet bland personalen och ett skyndsamt omhändertagande kan prioriteras. Möjlighet finns att kontakta oss i förväg, så att ett så diskret bemötande som möjligt kan ordnas. I samråd med berörda ungdomar, kan praktiska lösningar på konkreta problem erbjudas.

Telefon till mottagningen: 12345, måndag-fredag 9.00-10.00.

E-post frågelåda: post@post.se

För övrig info – se Ungdomsmottagningens hemsida hos landsting respektive kommun.

Kontaktpersoner:

Person 1, kurator, tfn 12345, e-post: post@post.se

Referenslitteratur

Handböcker

- *Om våld i hederns namn* (Länsstyrelsen Östergötland)
- *Att utveckla en handlingsplan i skolan* (Länsstyrelsen Östergötland)
- *JAG! Om flickors livsutrymme* (Länsstyrelsen Östergötland)
- *Hedersrelaterat våld och förtryck – Ett kunskapsunderlag för hälso- och sjukvården* (Länsstyrelsen Östergötland)
- *Handbok för socialtjänst och familjehem* (Kvinnors nätverk)
- *Gömda men inte glömda* (Uppsala kommun)
- *När man krockar* (Länsstyrelsen i Uppsala län)
- *Fem steg* (om socialtjänstens arbete med familjer där barn utsätts för sådant hedersrelaterat våld att de måste skyddas) (Länsstyrelsen i Västra Götaland)
- *Stress och trauma – En undersökning av förekomsten av PTSD hos personer utsatta för hedersrelaterat våld* (Länsstyrelsen i Västra Götaland)
- *Hedersnormer och hedersvåld* (Rikspolisstyrelsen)
- *Strategi för samverkan för barn som far illa eller som riskerar att fara illa* (Rikspolisstyrelsen m.fl.)
- *Nationella riktlinjer kring barn som misstänks vara utsatta för brott och kriterier för landets barnabus* (Rikspolisstyrelsen)
- *Patriark* (om hot- och riskanalys) (Henrik Belfrage)
- *Hedersrelaterat våld - Handbok* (Åklagarmyndigheten/Utvecklingscentrum Göteborg)
- *Information om skyddade boenden – För personer som utsätts för våld och förtryck i hederns namn* (Länsstyrelserna i Västra Götalands län, Stockholms län och Skåne län)
- *Kompotten* (om samverkan mellan kommuner) (Länsstyrelsen Östergötland)

Faktaböcker och skildringar av hedersproblematik

- Fadimes tal i riksdagen 2001
- *Rätten att själv få välja. Arrangerade äktenskap, kön och socialt arbete* (Astrid Schlytter)
- *Hedersmordet på Pela* (Lena Katarina Svanberg)
- *En fråga om heder* (Unni Wikan)
- *Stamtavlor* (Dilsa Demirbag-Sten)
- *Vilsen längtan hem: en sann berättelse om hedersrelaterad maktutövning* (Melissa Delir)
- *Överlevnadsbandbok – för flickor om frihet och heder* (Rädda Barnen)
- *Vid 20 börjar den ruttna* (Maria Hagberg)
- *Heder* (Christina Wahldén)
- *Fallen flicka* (Christina Wahldén)
- *Hedern har sitt pris* (Muhktar Mai)
- *Leva sitt liv med familjen i behåll* (Hedvig Ekerwald)
- *Levande bränd* (Souad)
- *Offrad för hederns skull* (Sengül Güvercile)
- *Barnbrudar* (Tina Thunander)
- *En blomma i Afrikas öken* (Waris Dirie)
- *Varför mördar man sin dotter?* (Emre Gungör och Nima Dervish)

Rapporter

- *Hedersrelaterat våld mot ungdomar på grund av sexuell läggning* (Länsstyrelsen i Skåne län 2004:24)
- *Arbete med ungdomar som utsätts för hedersrelaterat våld p.g.a. sin sexuella läggning* (Länsstyrelsen i Västra Götaland, Rapport 2005:46)
- *Kvinnlig könsstämpning* (Socialstyrelsen 2005)
- *Utbildning på (o)lika villkor: om kön och etnisk bakgrund i grundskolan* (Sara Högdin 2007)
- *Socialtjänstens och skolans arbete mot hedersrelaterat våld – Kompetensutveckling och samverkan* (Länsstyrelsen i Västra Götaland 2007:16)
- *Hedersrelaterade traditioner i en svensk kontext: en studie av ombändertagna flickor* (Astrid Schlytter och Hanna Linell 2008)
- *Behandlingsinriktade familjebem: Linnamottagningen* (Annika Jemteborn 2009)
- *Gift mot sin vilja* (Ungdomsstyrelsen 2008:9)
- Brottsförebyggande rådets studie 2008:25
- *Kartläggning av det hedersrelaterade våldets omfattning i Stockholms stad* (Stockholms stad 2009)
- Amnesty om hedersmord
(www2.amnesty.se/krv.nsf/Webbdokument/068BF061DAACB8D2C1256C94003E2E00?opendocument)

Filmtips

När mörkret faller	Parallella historier om hedersrelaterat våld och mäns våld mot kvinnor
Vingar av glas	Om rätten att få bestämma över sitt eget liv
Sämre än djur	Om homosexualitet och hederskultur
Fadime – frihetens pris	Om kampen för rätten till sitt eget liv
Jag heter Mitra	Om problemen som uppstår i en relation mellan en iransk flicka och en svensk pojke
Nattens innebörd	Om ett hedersmord som utspelar sig inom en algerisk familj i Holland
Hedersmord	Om hedersmord i Mellanöstern
Vendettans sång	Om hedersmord och blodshämnd i den kurdiska delen av Turkiet

Länktips om hedersrelaterat förtryck och våld

Kvinnokonventionen

www.unifem.se

Barnkonventionen

www.unicef.se

Regeringen

Regeringens webbplats om mänskliga rättigheter

www.manskligarattigheter.gov.se

Myndigheter

Rikspolisstyrelsen

www.polisen.se/Om-polisen/Sa-arbetar-Polisen/Om-olika-brott/Hedersrelaterade-brott/

Brottsförebyggande rådet

www.brottsrummet.se

Åklagarmyndigheten

www.aklagare.se

Domstolsverket

www.domstol.se

Skolverket

www.skolverket.se/sb/d/2240

Socialstyrelsen

www.socialstyrelsen.se/valdochovergrepp/hedersvald

Ungdomsstyrelsen

ungdomsstyrelsen.se/art/0,2072,7098,00.html

Länsstyrelsen Östergötland/Om våld i hederns namn

www.hedersfortryck.se

Länsstyrelsen Östergötland, Norrköpings kommun m.fl.

www.dinarattigheter.se

Frivilligorganisationer

Glöm aldrig Pela och Fadime - www.pelafadime.se

Arbetar med att hjälpa utsatta invandrarkvinnor och -flickor, genom att informera dem om deras rättigheter och möjligheter till hjälp från svenska samhället. Arbetar också med rådgivning.

Tänk om! – www.tankom.net

Tänk om! är en ideell förening som arbetar med kopplingen mellan hedersvåld, missbruk och kriminalitet.

Linna-mottagningen - www.linna.se

Erbjuder stöd och skydd till tjejer och killar 13-25 år utsatta för hedersrelaterat förtryck, hot och våld.

Elektra / Fryshuset - www.elektra.nu

Elektra är en feministisk och antirasistisk organisation som bekämpar hedersförtryck.

Kärleken är fri / Rädda Barnen - www.dinarattigheter.se

Informationssida för elever i grundskola och gymnasium.

Hedersrelaterat våld p.g.a. sexuell läggning / RFSL - www.heder.nu

Information, kunskap och stöd till unga HBT-personer i Sverige och som är utsatta för hedersrelaterat våld.

Kvinnofridslinjen - www.kvinnofridslinjen.se

Nationell stödtelefon för kvinnor som utsatts för hot, våld eller sexuella övergrepp. Även för anhöriga eller vänner. Gratis och öppet dygnet runt.

Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer - www.roks.se

Organiserar cirka hundra lokala kvinno- och tjejjourer som ger stöd och skydd åt våldsutsatta kvinnor, tjejer och barn.

Sveriges kvinno- och tjejjourers riksförbund - www.kvinnojour.com

Organiserar cirka sjuttio lokala kvinno- och tjejjourer som ger stöd och skydd åt våldsutsatta kvinnor, tjejer och barn.

Systerjouren Somaya - www.somaya.se

Erbjuder skydd, stöd, råd, information och hjälp till självhjälp till kvinnor och tjejer som varit utsatta för våld, hot, övergrepp och kränkningar i nära relation. Arbetar mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld.

Nationell tjejjourportal - www.tjejjouren.se

Webbsida där unga tjejer kan få stöd, ställa frågor och komma i kontakt med en tjejjour.

Brottsofferjouren - www.boj.se

Organiserar cirka hundra lokala brottsofferjourer som ger information, hjälp och stöd till brottsoffer, anhöriga och vittnen.

"Det är värt vilket pris som helst att få se en slocknad blick lysa upp på nytt, få se ett leende tändas hos den som tycktes ha glömt att le, få se tillit vakna på nytt hos den som inte längre trodde på något eller någon".

/Helder Camaras

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

Sida
1(9)

INFORMATION OM SKYDDADE BOENDEN

För personer som utsätts för våld och förtryck i hederns namn

Uppdaterad november 2009

**Sammanställning gjord av ansvariga för insatser mot hedersrelaterat våld och
förtryck i storstadslänen:**

Skåne län

Katarina Tümer

Tel: 040/044 -25 21 86

0702-07 36 83

katarina.tumer@lansstyrelsen.se

Stockholms län

Maria-Pilar Reyes

Tel: 08-785 43 02

0738-07 43 02

maria-pilar.reyes@lansstyrelsen.se

Västra Götalands län

Deepati Forsberg

Tel: 031-60 51 29,

0706 -61 42 62

deepati.forsberg@lansstyrelsen.se

Bakgrund

Regeringen har gett Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Skåne och Länsstyrelsen i Stockholms län uppdrag att tillsammans samordna och ge stöd till utvecklingen av skyddat boende runt om landet för personer som utsätts för våld och förtryck i hederns namn.

I enlighet med regeringsdirektiven skall:

- Skyddat boende finnas för personer av båda könen som utsätts för hedersrelaterat våld eller förtryck.
- Möjlighet till skyddat boende ska också finnas för de personer som pga. sin sexuella läggning (homo- bisexuella eller transpersoner) utsätts för liknande våld av närstående.
- De boenden som byggs upp i de tre storstadslänen med stöd från länsstyrelserna skall vara öppna för personer från hela landet. .

De skyddade boenden, som presenteras i denna folder, tar emot behövande personer från hela landet. En del boenden får fortfarande utvecklingsmedel via storstadslänsstyrelserna andra har tidigare fått bidrag. Samtliga skyddade boenden har fortlöpande kontakt och samarbete med de tre Länsstyrelserna i Stockholm, Skåne och Västra Götaland.

Skyddat boende som drivs med stöd av länsstyrelserna i de tre storstadslänen

Länsstyrelserna i Stockholm, Skåne och Västra Götaland ger - på uppdrag av regeringen - stöd till följande verksamheters arbete med att driva olika former av skyddade boende samt anslutande resurser för långsiktigt stöd och hjälp till utsatta ungdomar. Platserna i boenden och telefonjourerna är tillgängliga för utsatta ungdomar från hela landet.

Utöver de nedanstående verksamheter kan det finnas ytterligare boenden som ännu inte har kommit till de tre storstadslänsstyrelsernas kännedom, och fler kan även vara under uppbyggnad. Denna informationsfolder uppdateras kontinuerligt.

Stockholms län

Kruton - rådgivningscenter & skyddat boende (HVB)

Huvudman: Stockholms stad

Kruton vänder sig i första hand till Stockholms stadsdelar, för vilka avgiften är subventionerad. I mån av plats tar de även emot placeringar från hela landet. Kruton har 8 platser i *kollektivt boende* för utsatta flickor och unga kvinnor mellan 13-20 år med bemanning dygnet runt. Ett stöd och rådgivningscenter är anslutet till boendet för stöd och hjälp till utsatta ungdomar före, under och efter placeringen. Verksamheten har tillgång till utslussningslägenheter med fortsatta stödinsatser

Kontakt

Tfn: 08 - 508 44 559

Hemsida: www.stockholm.se/stodochrادgivningscenter

Krutons jourtelefon för ungdomar, 08 - 508 44 558. Öppet dygnet runt.

Linna mottagningen

Huvudman: Föreningen Kvinnors Nätverk

Linna mottagningen erbjuder en bank av *familjehem* med särskild kompetens kring hedersrelaterat våld och förtryck. Nio utsatta ungdomar oavsett kön kan ges skydd. Nya familjehem rekryteras efter behov. Linna mottagningen erbjuder stöd och skydd till tjejer och killar 13-25 år utsatta för hedersrelaterat förtryck, hot och våld samt bedömningssamtal med föräldrar, stöd i utredningar av SOL och LVU, kostnadsfri rådgivning, hjälp vid kartläggningar samt riskbedömningar är andra delar av mottagningens erbjudanden

Kontakt

Tfn: 08 - 728 00 55
0702 - 22 35 38 / 0702 - 22 17 28
E-post: info@linna.se
Hemsida: www.linna.se

Linnamottagningens jourtelefon för ungdomar, 020 – 40 70 40. Öppet alla dagar mellan 09.00 – 22.00.

OBS! Kontakt med de folkhögskolor som har utbildats och godkänts av Länsstyrelsen i Sthlm förmedlas av såväl Linna-mottagningen som Stöd- och rådgivningscentret

Systerjouren Somaya

Huvudman: Kvinnojouren Somaya

Organisationen Systerjouren Somaya bedriver tre skyddade boenden för våldutsatta kvinnor och deras medföljande barn. De tar emot kvinnor från hela Sverige. Jouren erbjuder skydd, stöd, råd, information och hjälp till självhjälp till kvinnor och tjejer som varit utsatta för våld, hot, övergrepp och kränkningar i nära relation. En tjejjour i anknytning till verksamheten ger råd, stöd och hjälp.

Kontakt

Tfn: 08 - 795 95 91
E-post: info@somaya.se
Hemsida: www.somaya.nu

Systerjouren Somayas jourtelefon, 020 - 81 82 83. Öppet alla dagar mellan 09.00 – 16.00

Terrafem

Huvudman: Terrafem

Terrafem, har ett kollektivt boende 5 platser, för utsatta kvinnor från 18 år. Terrafem erbjuder stödinsatser som bl.a. stödsamtal av psykosocial karaktär, stöd i planering av framtida studier, arbete, bostad m.m. samt tillhandahåller olika gruppverksamhet.

Kontakt

Tfn: 08-643 0510
E-post: info@terrafem.org
Hemsida: www.terrafem.org

Terrafems jourtelefon, 020 - 52 10 10.

Skyddat boende i Stockholm som ingår i Länsstyrelsens nätverk men drivs utan ekonomiskt stöd från Länsstyrelsen

Stiftelsen Unga kvinnors värn (UKV)

Huvudman: Stiftelsen Unga kvinnors värn

Stiftelsen Unga kvinnors värn (UKV) vänder sig främst till kvinnor som har blivit utsatta för våld eller hot om våld. Alla telefonsamtal utifrån går via en telefonväxel. UKV erbjuder kollektivt boende med 7 platser, för utsatta kvinnor från 18 år, samt en utslussningslägenhet med plats för 1-2 boende Boendet (HBV enligt SoL) är bemannat dygnet runt med tillgång till stöd vid behov.

Kontakt

Tfn: 08 - 652 99 98

E-post: ukv@telia.com

Hemsida: www.ukv.se

Stora Sköndal

Huvudman: Stiftelsen Stora Sköndal

Skyddat stödboende i korridorboende eller liten lägenhet för unga kvinnor och unga män i åldern 18 - 24 år. Externt avlönad kontaktperson från socialtjänst eller frivillig organisation krävs för placering

Kontakt

Tfn: Vxl. 08 - 605 06 00 / 0739 - 01 68 28

Hemsida: www.sssd.se

Skåne Län

ATIM

Huvudman: ATIM Kvinnojour

ATIM står för Ansvar, Tillit, Integritet och Mod. Föreningen är ideell och har till syfte att hjälpa och stödja våldsutsatta kvinnor. ATIM erbjuder boende och har 5 platser för kvinnor och varierande antal barn. Jouren erbjuder även stödpersoner för de kvinnor som bor på boendet.

Kontakt

Tfn: 040-12 55 86

E-post: jour@atim.se

Hemsida: www.atim.se

ATIMs jourtelefon, 0765-58 62 98

Kvinnojouren i Höganäs

Huvudman: Kvinnojouren i Höganäs

Kvinnojouren i Höganäs verkar för att kvinnor som är, har varit eller hotas att bli utsatta för könsrelaterat våld, får stöd, hjälp och skydd. Jouren erbjuder telefonjour som är öppen för våldsutsatta kvinnor i alla åldrar. Kvinnojouren i Höganäs erbjuder även jourboende, personliga samtal, samt förmedlar kontakter med berörda myndigheter. Jouren tar även emot pojkar.

Kontakt

Tfn: 042 - 340207

E-post: kvinnojourenhoganas@telia.com

MSN- adress: kvinnojourenhoganas@hotmail.com

Hemsida: www.kvinnojourenhoganas.se

Skyddat boende i Skåne som ingår i Länsstyrelsens nätverk men drivs utan ekonomiskt stöd från Länsstyrelsen

EMBLA

Huvudman: Malmö stad

Embla är ett skyddat boende för flickor och unga kvinnor som utsätts eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck. Boendet är anslagsfinansierat av Malmö stad och är en del av Malmö stads kvinnofridsprogram. Alla placeringar sker via ett bistånd från Socialtjänsten - enligt SoL eller LVU, akut eller planerat. Personalen hjälper socialtjänsten med bedömningar kring hedersvåld samt ger vägledning i placeringsfrågor.

Embla har 6 platser för flickor/kvinnor i åldern 16-22 år.

Kontakt

Tfn: 0768-91 67 19

E-post: embla@malmö.se

Hemsida: www.malmö.se

VoB Syd AB

Huvudman: Kommunerna i Skåne och Kronoberg

VoB Syd AB är ett offentligt ägt bolag som inom ordinarie verksamhet förmedlar familjehem med kompetens att ta emot personer utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. VoB Syd AB kan även ge aktuella barn och familjer skydd i HVB. VoB Syd AB erbjuder genom sina integrationspedagoger även särskilda insatser för de skyddade och familjearbete.

Kontakt

Koordinator/Familjehemskonsulent

Tfn: 044 -10 36 81 / 0706 - 63 37 32

Handledare/Familjehemskonsulent

Tfn: 044 -10 36 82 / 0705 -13 32 61

Kontakt Integrationspedagoger

Tfn: 044 -10 36 80 / 0708-12 05 08

Hemsida www.vob.se

FemCenter Malmö*

Huvudman: Femcenter

FemCenter är en kvinnoorganisation som ger våldutsatta kvinnor från hela landet stöd, hjälp och juridisk rådgivning på för närvarande 29 olika språk. Jouren driver Tjejhuset i Malmö. Tjejhuset har sammanlagt 6 platser där kvinnor/tjejer mellan 18 till 26 av utländsk härkomst som utsätts för eller riskerar våld i någon form. Jouren driver en rikstäckande jourtelefon för kvinnor och flickor med utländsk härkomst.

Kontakt

Tfn: 040-23 87 00 / 0704-21 72 06

E-post: info@femcenter.se

Hemsida: www.femcenter.se

Femcenters jourtelefon, 020- 55 55 25.

*fd Terrafem Malmö

Västra Götalands län

Skyddat boende som ingår i Länsstyrelsen Västra Götalands nätverk men drivs utan ekonomiskt stöd från Länsstyrelsen

Gryning Vård AB:s

Huvudman: Kommunerna i länet

Gryning Vård AB *sluss* för skyddade boenden har till uppgift att tillgodose behovet av skyddsboende för ungdomar och familjer som utsätts eller riskerar att utsättas för hot, våld, tvångsgifte eller hedersmord. Gryning har skyddslägenheter med stödinsatser, familjehem, kollektiv boende och i HVB. De olika boendeformerna erbjuder ett antal platser för personer som utsätts hedersrelaterat våld och förtryck, oavsett ålder och kön. Gryning ordnar även platser på folkhögskolor och förmedlar kontakt med andra skyddsboenden. Verksamheten kan även erbjuda kartläggning och påverkan av de skyddades familjer.

Kontakt

Tfn: 0702 - 01 98 61 / 0702 - 23 97 13 / 0702 - 44 33 33

E-post: info@gryning.se

Hemsida: www.gryning.se

Journummer efter 16.30, 0702-02 95 10.

Mannegården

Huvudman: Enskild

Mannegården är ett skyddat boende och HVB-hem med kompetens inom hedersproblematik. Verksamheten kan ta emot 4-5 flickor i åldern 16 år och uppåt. Inom verksamheten finns särskilda träningslägenheter. Mannegården har endast kvinnlig personal finns tillgänglig dygnet runt och varje flicka får en kontaktperson.

Kontakter

Föreståndare:

Tfn: 0707 - 52 56 14

Ansvarig för Träningslägenhet:

Tfn:0707 - 52 56 49

Ä-post: mannegarden@live.se

Hemsida: www.mannegarden.se

SKB08 AB

Huvudman: SKB08 AB

SKB08 är ett akut skyddat boende för personer 16-25 år som är utsatta för Hedersrelaterat våld och i behov av akut boende/skydd. Personal finns på plats dygnet runt och består av både manlig och kvinnlig personal. SKB08 samarbetar med andra skyddsboenden i Västra Götalandsregionen.

Kontakter

Tfn: 0700-45 21 19

E-post: sk.b-08@hotmail.com

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND